

SVERIGES
ANGBÅTS
FÖRENING

SÅF-bladet

maj

2/22

SVERIGES ÅNGBÅTSFÖRENING

har som ändamål att främja ångbåtsintresset samt medverka till umgänge och träffar för att sprida ångbåtsägandet och dess glädje genom att:

- Upprätthålla en aktuell fartygs- och slupmatrikel.
- Vara behjälplig med teknisk information.
- Samla föreningens medlemmar och båtar till träffar.
- Verka för att ångmaterielen hålls i drift.
- Vara behjälplig med materielanskaffning (Bytesbörs).
- Hålla kontakt med berörda myndigheter och därigenom bevaka SÅF:s intressen.

SVERIGES ÅNGBÅTSFÖRENING

Adress: c/o Anders Svenson

Mårdstigen 3, 544 31 HJO

E-post: kassor@steamboatassociation.se

Tel: 070-835 13 12

E-post:

ordforande@steamboatassociation.se

(Ordföranden)

info@steamboatassociation.se

(Allmän information)

medlem@steamboatassociation.se

(Medlemsregister, hemsida, annonser)

Ta gärna en kontakt med din närmaste styrelsemedlem om du vill ha råd i ångbåtsfrågor eller om du har synpunkter på föreningens arbete eller organisation.

© Sveriges Ångbåtsförening.

Eftertryck tillåtet efter skriftligt tillstånd.

Styrelse 2022

Ordförande **Kjell Nordeman**

RAMNÄS

Tel 079-332 68 61

E-post kjell.y.nordeman@gmail.com

Vice ordförande **Anne Sofie Eriksson**

SOLNA Tel 070-467 36 85

E-post annesofie@ordiarbete.se

Ledamot **Per Sjöborg**

SUNDBYBERG Tel 070-598 52 51

E-post per.sjoborg@gmail.com

Kassör **Anders Svenson**

HJO Tel. 070-835 13 12

E-post kassor@steamboatassociation.se

Sekreterare **Ulf Gradén**

SMEDJEBACKEN

Tel 073-595 26 37

E-post ulfgrad@gmail.com

Ledamot **Harald Jochnick**

VÄSTERÅS Tel 073-355 90 39

Epost hj@jochnicks.com

Suppleant **Boris Wall**, HAMMARÖ

Tel 072-737 58 37, 054-52 13 11

E-post boris_wall@hotmail.com

Suppleant **Jonas Svantesson**

ALINGSÅS

Tel 070-363 38 10

E-post larsjonas.svantesson@gmail.com

Föreningens hemsida: <http://www.steamboatassociation.se>

MEDLEMSAVGIFT FÖR 2022 ÄR:

225:- för enskild medlem, 250:- för familj, Utlandsboende 275:-

Swish 123 679 0919 Bankgiro 354-2081

IBAN =SE13 8000 0829 9070 4586 9901. BIC=SWED SESS

Nu måste vi ta nya tag!

För den som följer med i utvecklingen avseende besöksnäringen i Sverige, så framgår det ganska tydligt att alla vi som finns med i utbudet för såväl inhemska som utländska turister verkar gå en mer än bra seglationssäsong till mötes – om nu inget annat sätter käpparna i hjulet! Man vet ju tyvärr inte vad herren på andra sidan Östersjön planerar och tänker..

Senaste säsongen var väl ganska hygglig resenärmässigt och alla de som upplevde tjusningen med våra båtar, fick ju allt sitt lystmäte tillgodosett. Det är ju bara det att vi som är – på olika sätt – behöriga att framföra ångbåtarna tyvärr inte blir fler i någon större utsträckning, utan färre. Detta hotar naturligtvis kanske framför allt båtarna som framförs med "frivillig besättning" eller kanske hellre uttryckt volontärer. Det ställs och bör naturligtvis ställas samma krav på oss som de ombordanställda med lön, fast

det är ju bara det att det blir allt svårare för "volontärerna" att upprätthålla sin behörighet. De lönearvoderade kan ju kanske "ta hyra" på något annat flytetyg än en ångbåt, för att därigenom kunna behålla behörigheten – det gäller ju att få sjötid för att upprätthålla behörigheten.

Glädjande nog är att se att ett antal utbildningar har påbörjats, med inriktning på att framför allt bli ångmaskinister och eldare.

Upphör dessa kurser, samtidigt som vi aktiva bara blir färre och färre, så kan det på sikt innebära att befälhavare, maskinister och eldare på ångbåtarna kommer att bli ett utdöende släkte. Detta måste vi naturligtvis på alla möjliga sätt förhindra.

Ha annars en bra seglation i sommar!

Kjell Nordeman
ordförande

Årsmöte SÅF

TEXT & FOTO ANNE SOFIE ERIKSSON

Äntligen!

Efter två tråkiga år med digitala möten var det äntligen dags för ett fysiskt årsmöte i Sveriges Ångbåtsförening. Ett mycket trevligt och välbesökt sådant avhölls 2 april ombord på ångbåtarna Motala Express och Frithiof vid Ångbåtsbryggan på Strandvägen i Stockholm.

Dagen inleddes med att Willy Söraa gav en presentation av Motala Express och bjöd in till en uppskattad rundvandring. Därefter intogs en klassisk strömmingslunch i fartygets vackra salonger.

Sedvanliga årsmötesförhandlingar genomfördes efter lunch. Ekonomi, verksamhetsberättelse och verksamhetsplan presenterades.

Till styrelsen valdes Kjell Nordeman (omval) till ordförande på 1 år. Per Sjöborg, Anne Sofie Eriksson och Harald Jochnick omvaldes som ordinarie styrelseledamöter på två år. För Anders Svenson och Ulf Graden kvarstår ett år. Håkan Johansson avgick. Till suppleant omvaldes Boris Wall på två år och för Jonas Svantesson kvarstår ett år.

Det beslutades även om vissa enklare

Gert Ekström berättar om Ejdern.

Foto Anders Winter

stadgeändringar. Efter det formella årsmötet återgav Gert Ekström den fascinerande berättelsen om Ejderns räddning med ett stort antal intressanta historiska bilder och spännande anekdoter.

Avslutningsvis var det tid för fika och efterlängtat mingel bland alla ångentusiaster.

Årsmötet blev ett perfekt avstamp för den kommande ångbåtssäsongen som vi alla ser fram emot då vi i mycket större grad än de två gångna åren får lyssna till ljudet av maskiner och ångvisslor! □

Ungdomsprojektet i Alingsås börjar ta form 2022-04-26

TEXT & FOTO JONAS SVANTESSON

Erika, Fredrik och Per-Anders näster upp nya relingen på plats.

Tänkte berätta lite om vad som hänt med ungdomsprojektet i Alingsås. Vi hoppas på en provtur till sommaren som kommer. Pandemin har satt sina spår även för oss och vi har inte kunnat hålla uppe ångan som planerat, men nu tar vi sats igen och ror projektet i land inom snar framtid hälsar Jonas Svantesson, som är ordförande i Mjörns Ångbåtsförening i Alingsås och även med som en av ledarna för projektet "Liten ångbåt på Mjörn".

Vi drog igång ett pilotprojekt i Alingsås för att engagera ungdomar i den fantastiska Ångbåtsvärlden för ett antal år sedan. Ett renoveringsobjekt köptes in för bidragspengar vi samlat ihop från Alingsås kommun, Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur, KFUM Alingsås, Sparbanken i Alingsås och medlemmar.

Skrovet, ångmaskin och panna inhandlades från Samlargården i Laholm. Dock var ångpannan lite för stor för slupen så en ny panna inhandlades från Breding i Forsvik. Propellerarrangemang fick också bytas ut liksom styrning med tillhörande roder.

Ungdomarna deltar i alla aktiviteter, får lära sig allt om ånga, slupar och hur man skruvar med ångmaskiner i detta projekt. Även hur man hanterar verktyg, bockar rör och mycket mer får de göra. Alla vill ju inte spela fotboll som en av föräldrarna uttryckte det och gillade det vi dragit igång.

Vi konstaterade ganska snart att vår befintliga verkstad på Ångbåtsvarvet i Alingsås, som vi för övrigt äger sedan 1985, är alldeles för liten och trång. Så vi beslutade oss för att dra igång ytterligare ett projekt, ett nybygge kallat Ångmaskinsverkstaden. En

Slipa svetsskarvar tar sin tid erfar Hannes. I bakgrunden S/S Herbert.

maskinhall på 16 x 10 meter med en takhöjd på 4,2 meter. Pengar söktes även till denna och de flesta ansökningar beviljades, vilket innebär att vi just nu har en gjuten bottenplatta på vår fastighet. Resning av byggsatsen genomförs under maj månad. Detta görs på entreprenad till stor del, men vi kommer göra en del själva i form av ideellt arbete med inredning, målning mm under hösten och kommande vinter. Så våren 2023 skall Ångmaskinsverkstaden stå helt klar för att kunna driva ungdomsverksamheten vidare i.

Åter till slupen som för tillfället går under namnet S/S Sanna. Den hette så med tidigare ägare. Vad den skall heta i slutändan får vi se. Det får ungdomarna avgöra.

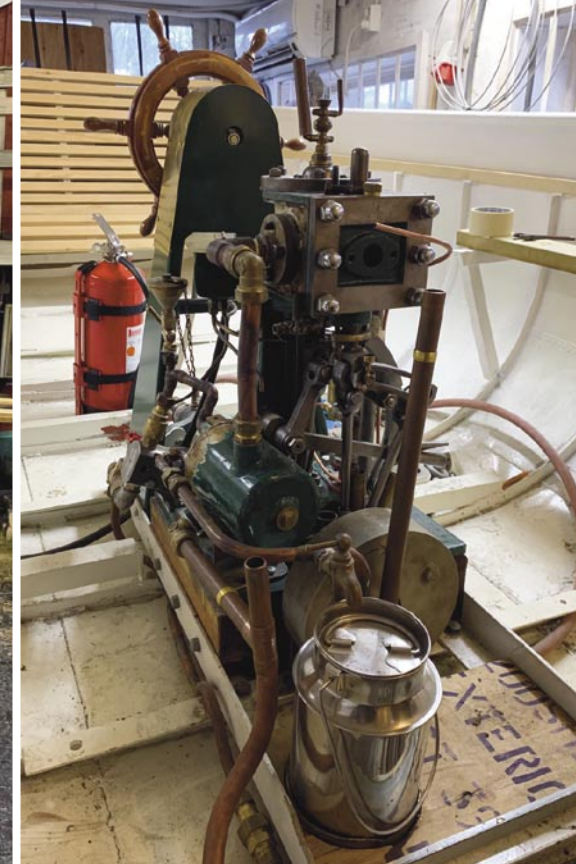
Äntligen ute ur verkstaden efter vintern för att prova in skorstenen. Hampus 10 är kollar in Lasse som håller skorstenen på plats, nja lite längre får vi ha den tror jag. I bakgrunden betongplattan till blivande Ångmaskinsverkstaden.

Skrovet som är nitat, troligen byggt i slutet av 1800-talet behövde fixas med en del. Några plåtar fick bytas och hela relingen gjordes om i gammal klassisk stil, med fint överhäng i aktern. Hur gör man en snygg och proper avbärarlist tro? Jo, man tar ett vattenledningsrör och kör det i ringbockmaskinen till rätt form och sedan delar det på mitten så får man en vacker avbärare, ja så gjorde vi i alla fall. Som avslutning på friborden gjorde vi på samma sätt med ett lite klenare rör men svetsade dit det på plats utan att dela det. Det blev inte så dumt alls!

Ny propeller köptes av Breding. Axel, hylsrör, lager och CV-axel köptes av Rodal

marin AB. Hål togs upp i skrovet och allt svetsades på plats. Nytt roder i gammal stil tillverkades i rostfritt liksom hjärtstock. Utväxlingen från ångmaskinen är 1:1. Propellern har därför en anseilig stigning och så stor diameter som får plats helt enkelt. Ångmaskinen är väl på 5 ihk skulle vi tro så slupen kan väl göra ca 5 knop, vi får se när den blir klar.

Pannan sitter på plats, isolerad med 30 mm stenull och klädd med ribbad furu återvunnen från en gammal varmvattenberedare, återbruk är bra! Mycket tid har ägnats åt att bocka kopparrör i rörbocken, vi undviker lödkopplingar på synliga rör och så långt det går, blir snyggare krökar då tycker vi.

Ångmaskinen på plats, rördragning pågår.

Aktuella jobb är att fixa till skorstenen i fin gammal stil med trycksvarvad mässingshatt på toppen. Styrningen är också ny, så kallad teleflex, som vi gömt undan så gott det går.

När slupen väl är i sjön kan ungdomarna lära sig köra och hantera ångpanna, maskin mm för att senare kunna jobba på S/S Herbert, vår något större ångbåt.

Himla kul att jobba med ungdomarna, de lär sig snabbt och en grabb är 15 år nu och kör Herberts ångmaskin som han aldrig gjort något annat! Och så får dom lära sig dricka kaffe också, bara det tar sin lilla tid men med en glass till funkar det rätt bra faktiskt. □

ArbetSams museidagar

TEXT SVEN JÖNSSON
FOTO ANNE SOFIE ERIKSSON

Inledningsdagen

De sedan länge planerade museidagarna i Nyköping kunde äntligen genomföras 22-24 april 2022. Drygt 100 medlemmar deltog.

Ordföranden i Arbetsam Mikael Parr inledde mötet och museichef Sörmlands museum, Susanna Jarefalk hälsade oss alla välkomna. Relativt nyutträdde Riksantikvarie Joakim Malmström pratade om Museiuppdraget och framtiden. Hur Riksantikvarieämbetet, RAÄ, tar sig an rollen att vara pådrivande i angelägna museifrågor. Det ser vi fram emot.

Eric Fugeläng, enhetschef RAÄ informerade om digitalisering av kulturarvet. Dag tre fortsatte information om samlingsförvaltning. Sedan fick vi se en trevlig film om ångslupen Munter. Därpå följde en Presentation av Årets Arbetslivsmuseum 2022 Karmansbo Bruksmuseum i Västmanland.

Efter lunch, som Nyköpings kommun bjöd på, blev det rundvandring i Sörmlands museums samlingar. Mycket kläder, möbler och annat i hushållen. En modellångmaskin och ett par båtmodeller samt en ångdriven karusell kunde man hitta om man smet in i gångarna.

Så var det dags för årsmötet som löpte bra som vanligt. Styrelsen fick som väntat svarsfrihet, några nyval men de flesta sitter kvar på sina befattningar. Så var det lite paus för att boka in sig på hotellen innan det var dags för den gemensamma middagen på museet. Under middagen presenterades Årets Arbetsmyra Sven Gustavsson från Torstamåla torvmuseum.

Föreningen Sörmlands Veteranjärnvägs ånglok E2 954 i lokstallet.

Dag två

Det är den intressanta dagen med besök på många arbetslivsmuseer i omgivningen. Som f d anställd vid Flygvapnet var det intressant att återkomma till F11 flottilmuseum.

Femöresfortet i Oxelösund fick besök liksom **Lotsarkivet** och **Skärgårdsmuseet**. Efter lunch i skärgårdsmiljö kunde man på egen hand traska runt mellan **Sörmlands Veteranjärnvägs lokstall**, **Oxelösundsrummet** i centrum och **Sjöfartsmuseet** där

Klubb Maritim visade fartygsprylar och dokumentation.

Därefter med bussarna tillbaka till Nyköping och **kulturarvmuseet Stadsvakten**. Där har flera museer sina visningar som snabbt skulle forceras. Tanken var att alla visningarna skulle vara en introduktion som man vid senare tillfälle kan återkomma till för närmare studier.

Flera av oss fastnade förstas vid den ångdrivna bilen som ett gäng håller på att

Tommy Berglund, Karmansbo.

Vår guide på Skärgårdsmuseet i Oxelösund.

Allt som snurrar, pyser och ryker lockar grabbarna, här en Ångdriven automobil.

7,5 cm kanon på Femöresfortet i Oxelösund. Kustartillerianläggningen var i bruk 1964-1997.

bygga. Den var påeldad så man fick se den igång, dock upphissad på pallbockar. Den är byggd efter en modell som en konstruktör tänkt bygga, men som aldrig blev av.

I huset finns även en gammal verkstad där man har tillverkat många förnödenheter med hjälp av trycksvarvning.

Dag 3

I år blev det också en tredje dag som ägnades åt samlingsförvaltningsvård. Många museer (och enskilda) samlar på en massa saker. Det är ju bra så att man i framtiden kan studera hur det var förr i tiden. Men det krävs även att man dokumenterar, bevarar, underhåller och kanske använder föremålen man samlat in.

Det är viktigt och egentligen ganska mycket man skall tänka på för att på lämpligt sätt bevara föremålen för kommande generationer. Historiken är viktig att dokumentera, miljön där föremålen förvaras måste man

tänka på, kunskapsöverföring för mer komplicerade maskiner är viktig.

Ja, det är många viktiga saker att tänka på och lätt att glömma dem alla. Det finns dock en del digitala hjälpmedel som underlättar och ger tips om vad man skall tänka på.

RAÄ har på sin webbsida under [raa.se/samlingsförvaltning](http://raa.se/samlingsforvaltning) digitala hjälpprogram benämnda SAK och Spectrum samt information om hur man bäst tar hand om sina föremål.

Inom SÅF har vi bl a ett båtregister där vi gärna vill att ångbåtsägare dokumenterar historik, måttuppgifter mm för skrov, maskin, panna och propellerdrivning. Annars kommer nästa generation efter dig inte att veta så mycket om dina ägodelar som du lämnar.

Som vanligt några trevliga dagar som man gärna återkommer till. Tack till arrangörerna! □

Många önskar fler reportage från de mindre båtarna och här kommer ett bidrag från Lars Hansen. Översättning Johan Söderberg.

Med Freja från Esbjerg till Ribe en ångbåtsseglats på Danmarks västkust

Fredagen den 20 augusti gjorde jag och Peter Hansen en "dristig" resa i Peters 16 fot långa ångslup Freja. Resan gick från Esbjergs nya norra småbåtshamn till Ribe.

TEXT & FOTO LARS HANSEN

Dagen innan hade Peter och hans fru Annette anlänt till Esbjerg, och en annan Hansen – Jørgen - hjälpte Peter med sjösättningen på den nya rampen, varefter Freja bogserades av Jørgens motorjolle Denia till en närliggande flytbrygga.

Jag träffade nu Peter i hamnen vid 9-tiden fredag morgon i lugnt väder och strålande sol. Kol hade bunkrats sedan tidigare så vi fyllde bara spädvattentanken. Påeldning går snabbt då Freja har en vattenrörspanna med liten vattenvolym. Maskinen

Det är högvatten och Peter har tryck i pannan, klart för avång.

Vi går söderut och passerar under kraftledningen mellan fastlandet och Fanø.

smordes upp och extra kläder och proviant togs ombord: kaffe, svart engelskt te med mjölk, frallor, smörgåsar, makronsnitter (dansk motsvarighet till fyrstekake) och öl. I händelse av grundstötning eller tekniska problem var vi alltså (teoretiskt) ganska förberedda på en ev övernattnig!

Högvatten skulle vara kl. 13:53 och nästa gång ca. 12 timmar senare, mitt i natten. Vi skulle segla på Vadehavet så vattenstånd och ström hade studerats i förväg och resan planerats därefter.

Vi lämnar Esbjerg och Peter håller kursen.

Vi gick ut genom hamnhålet kl. 10.00 som planerat och satte nu kurs söderut, längs det sju kilometer långa hamnområdet i farvattnen mellan Esbjerg och Fanø. Här fick vi en lätt vind akter om tvärs, bra medström och fin utsikt mot Fanø. Vi loggade 6,8 knop över grund som mest; nästan tre knops medström kan det ha varit, då Frejas maxhastighet är ca. 5 knop.

Jag hade i förväg köpt ett sjökort till den nyinstallerade ISailor-appen och vi hade även tagit med en kikare. Båda visade sig vara värdefulla hjälpmedel. Efter halvan timmes gång gick vi under kraftledningen mellan fastlandet och Fanø och därmed också det sista fasta märke som fanns angivet i sjökortet tills vi skulle nå Ribe Strøms höjd vid Knudedybet.

Vi gick nu in i den smala och slingrande rännan Lundvig Løb nära Fanøkysten, markerad med trästolpar stuckna i botten och med gammaldags ”kvast” för styrbord eller babord och om det händelsevis var oklart vilket, så kunde vi bara hålla nära, för Freja sticker lyckligtvis inte mer än 60 cm.

Det var en vacker tur vidare och vi kom nu ut på mer öppet hav och fortsatte sydost, med Fanø på styrbords sida och Keld

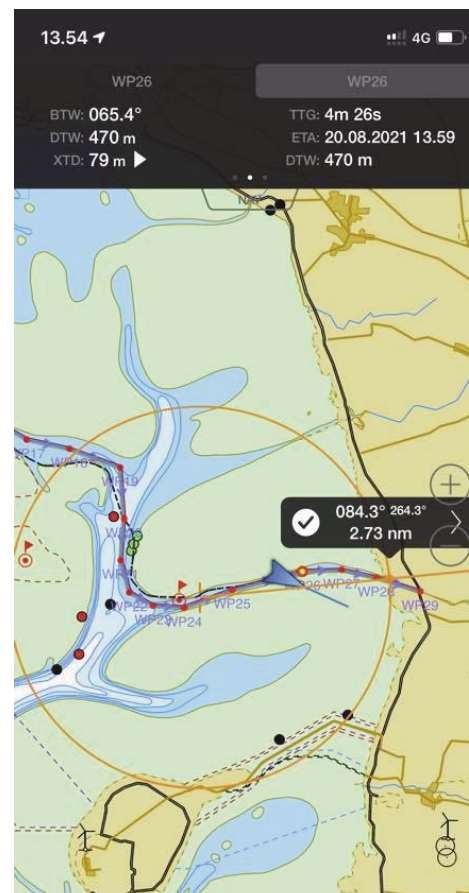
Kammerslusen vid mynningen av Ribe Å som sänker oss till åns nivå.

Sand och Sønderho på Fanø i fjärran, där vi kunde skymta Møllen och Æ Kåver - det gamla sjömärke som återuppförts i sanddynerna strax söder om staden. Om babord hade vi marsklandet inne mot land långt i fjärran som en smal grön linje vid horisonten och kunde nu skymta Ribe domkyrka som en liten prick i kikaren. Vinden hade nu friskat till 5-6 sekunder och sjö byggts upp. Vi fick en bra överhaling, det sjöade över på akterdäck och en sjö smällde i sidan så det stänkte.

Vi kom nu lyckligt ur Lundvig Løb, rundade den första bojen vi hade på sjökortet och gick sydvart, ut över det öppna Knudedybet, mellan Fanø och Mandø och möter så Ribe Strøm som börjar inne vid slussen Kammerslusen vid mynningen av Ribe Å.

Vi hade nu varit igång i 3,5 timmar, klockan var 13:30 och vi räknade med 45 minuter kvar till Kammerslusen. Denna är stängd vid högvatten, så vi ringde slussvakten. Han kunde bara upprepa beskedet när jag meddelade att "Ångbåten Freja" ville ha öppning av slussen till kl. 14:15!

Stor förvåning och intresse bland alla närvarande när Peter gav en signal med visslan och vi gick in i slussen. Här fick vi ett kort stopp och sänktes ner till Å-nivå. Resan var nu välkänd från tidigare års turer i ån och vi ångade på i en timmes tid den vackra sträckan till Ribe segelklubb, där vi efter 21 sjömil (39 km), sex timmars färd och 25-30 kg kolförbrukning kunde förtöja tryggt, glada och nöjda efter en fantastisk dag till sjöss. □

Visst smakar allt mycket bättre till sjöss.

En timmes färd på Ribe Å och vi är framme.

Vi förtöjer vid Ribe Segelklubbs brygga.

Medlemsmöten i sommar

Dalarna

Träff vid Ornässtugan den 23–24/7.

Medlemmar bjuds på enklare förtäring från Ornässtugan samt visning. Utflykter med ångbåtarna och presentationer av den gamla ångbåtsverksamheten i Dalarna. S/S Domnarvet fyller 160 år. Kan bli ca 5–7 st båtar från Runns Ångbåtsförening vid bryggan i Ornäs.

Det finns ett vandrarhem i Vassbo som har dubbelrum för 710 kr. Där har vi även ett konferensrum och planerar lite info om ångbåtar. Ove Arvidsson berättar historien om Domnarvet. Man kan även besöka Jan Gunnarssons verkstad där han tillverkar Bredning utrustning.

Intresseanmälan senast 15/7

Höstmöte Östergötland

Besök hos Lars Alfred Nilsson den 20/8 som berättar om sina farkoster och kör turer på sjön Yxningen. Lars har byggt 16 båtar som finns i trafik. Borkhult ligger i en för många okänd trakt, i närheten av Åtvidaberg. Mötet kan kombineras med besök vid en trädgårdsjärnväg m fl prylar strax söder om Linköping. Man kan även studera uppvärmning av en kyrka med ånga, eller titta på solkanonen i Åtvidaberg.

Eventuellt går det att göra ett besök hos Anders Waerneus båtverkstad. I Borkhult finns flera möjligheter till övernattnig. Vi samlas i Lars Alfreds båthamn mitt på dagen den 20 augusti.

Intresseanmälan senast 10/8

Anmäl ditt intresse!

Till anmalan@steamboatassociation.se eller till **Per Sjöborg 070-598 52 51**. Ytterligare info kommer på SÅF:s hemsida, samt e-post/brev till anmälda.

Välkomna!

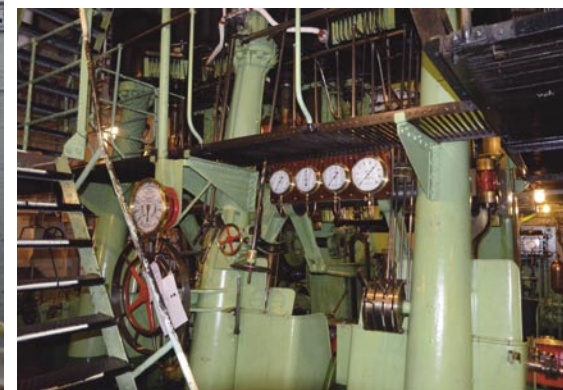
Under några år har ett gäng volontärer ägnat sig åt att rusta upp fartyget. Det var målningsarbete, tillsyn av maskinerna och pannorna mm.

TEXT & FOTO SVEN JÖNSSON

Föreningen Isbrytaren Sankt Eriks Vänner, har efter mycket arbete fått certifikat från Transportstyrelsen att bedriva trafik med Sankt Erik. Inte minst för att hitta ett försäkringsbolag som var villiga att teckna försäkring för trafik med passagerare krävdes åtskilliga telefonsamtal.

Ralph Davidsson vid lilla maskinen, 1200 Hk.

Manöverplatsen för stora maskinen på 2800 Hk.

Sankt Erik har lagt ut från musepiren.

Det upprättades ett samarbetsavtal med Sjöhistoriska Muséet.

Fartyget hyrdes av föreningen för trafikering genom Bareboat charteravtal med myndigheten. På så sätt kunde några passagerarturer genomföras och ibland kördes maskinerna vid kaj. Intresset bland allmänhet, företag och ångbåtsrörelsen är mycket stort.

I samband med rostknackning våren 2019 upptäcktes att plåten var tunn på flera ställen. Det gjordes ett stort arbete med plåtbyten i Beckholmsdockan, sedan kom pandemin och senare sanering av asbest ombord. Under denna tid har det varit

tillträdesförbud ombord. Så det blev inte mer trafik.

Det kräver gott samarbete att både driva trafik med Bareboat charteravtal och samtidigt bedriva museiverksamhet vid kaj.

Nu har myndigheten SMTM bestämt sig för att se över hur trafiken skall bedrivas i framtiden och sagt upp samarbetsavtalet med föreningen. Volontärerna och vänföreningen avvaktar om myndigheten vill ha någon mer hjälp. Det är viktigt för ångbåtsrörelsen att fartyget hålls i drift för att maskinister skall kunna praktisera på en stor maskin. □

Anställda och volontärerna som underhållit och drivit trafik med Sankt Erik.

Dampyachten D/S Pippi eller Pelle i Norge - ett Nordiskt samarbetsprojekt.

TEXT KJELL NORDEMAN

För en tid sedan så blev jag uppringd av företrädare för projektet i Norge, som önskade få tips på var, och om, det är möjligt att finna en traditionell ångpanna att installera i ångbåten. Man hade sökt en del, utan att finna någon lämplig panna, och vände sig därför till vår förening och till mej som föreningens representant.

D/S Pippi/Pelle levererades 1882 av Motala Mekaniska Verkstads Aktiebolag och beställare var grosshandlaren Herman Eger i Kristiania, som ville ha en privat lustyacht. Båten kom att byta ägare några gånger och sjönk t o m några gånger, men har härefter kommit att bli ett restaureringsprojekt i Arendal, Bredalsholmen, där ett av Norges fartygsvärnecentra ligger. Nåväl, jag kontaktade min mycket

gode vän Esko Härö i Finland, som jag känt i många år och som jag vet har stora kunskaper om allehanda ångföremål. Visst hade kanske Esko en ångpanna som kunde passa projektet. Efter en hel del samtal och mailande, så planerade vi för att göra ett besök hos Esko, för att göra en första bedömning av en av hans pannor. Tre personer från det Norska projektet och jag for därför till Helsingfors, för att undersöka pannan mer noggrant. Den föreslagna pannan är nitad och tillverkad 1937 i Finland.

Väl hemkomna i Norge så tog projektledningen beslutet att köpa pannan och nu pågår de sista diskussionerna inför transporten till Norge, vilken kommer att ske i närtid.

Sannolikt så kommer jag och Esko att ytterligare medverka på något sätt i den fortsatta renoveringen. □

Stockholm Steam

Den 27 augusti anordnas stort ångbåtsmöte vid Riddarholmen i Stockholm.

De större passagerarfartygen samlas vid Riddarholmskajen klockan 11 och ligger kvar där till klockan 16. Man kan då gå ombord och titta på maskinrum, och köpa lite förtäring. På kajen blir det aktiviteter med musik, ångbilar mm. Man kan åka med fartygen till och från Riddarfjärden och deras ordinarie tilläggsplatser enligt rederiernas tidtabeller. Djurgården 3 och Tärnan kommer att köra trafik från kajerna kring Riddarfjärden.

Även de mindre ångsluparna är inbjudna att delta på fjärden. Lämpligen tillsammans med medverkande i Båtklubbarnas Dag som också pågår denna dag, så det blir många båtar som rör sig på Riddarfjärden under eftermiddagen.

Det finns en websida, stockholmsteam.se och en infosida på Facebook, Stockholm Steam där ny infotmatiom läggs ut.

Historik S/S HEBE

TEXT BJÖRN WICKSTRÖM

FOTO SÖLVE OLLANDER

Mått 15,6 x 3,39 byggd 1889 av Wilhelmsbergs mekaniska verkstad i Göteborg.

År 1904 köptes båten av Hallman i Östersund och Freidenfelt i Dvårsätt. Båten kom med järnväg till Krokombåten och transportrades på kälkar med många hästar upp till Landösjön.

Båten fick ca 1930 en begagnad panna och maskin från bogserbåten Kaparen på Gesunden i Jämtland, en Härnösandsmaskin på 85 hkr tillverkad 1909.

HEBE gick som passagerar- och flottningståt tills flottningen upphörde 1970, varefter båten blev privatägd och flyttades till Storösjön.

År 1985 såldes båten vidare till Waxholm. År 1994 köptes Hebe tillbaka till Jämtland och hamnade vid Landösjön.

2017 köptes hon av Föreningen Ångbåten Hebe i Arvesund. □

Notiser

Förvånad att få SÅF-bladet?

Vi provar att skicka SÅF-bladet till en del verksamheter som inte är medlemmar, men kanske kan tänkas att göra lite reklam för föreningen genom att lägga tidningen där besökare kan bläddra i den.

Vill ni inte ha tidningen fler gånger?

Meddela medlem@steamboatassociation.se eller till SÅF c/o Jönsson Gröndalskullen 8 184 63 Åkersberga. Då plockar vi bort er från vår extralista för utskick.

Efterlysningar

Bilder till kommande SÅF-blad!

Har du bilder som är lämpliga som omslagsbilder till SÅF-bladet? Till baksidan ser vi gärna bilder på fartyg akterifrån. Skicka dem i så fall till

sven.json88@gmail.com

Ny redaktör

Det börjar ta emot att få till SÅF-bladen, trots att det på senare tid kommit in bra med bidrag.

Efter att jag nu passerat 90 så känns det som det är dags för nya krafter att ta över. Bra om vi kan få till ett överlämnande under ordnade former. Man vet inte, rätt vad det är så kan det ju bli ett akutläge, och det är ett sämre alternativ för någon ny att ta vid.

//Sven

Ångbåten Carina

Stålbåt 11,8 x 3,5 m Vikt ca 10 ton
Byggår 1980. Compoundmaskin med ytkondensor
Ångpanna typ "Göken" vedeldad
Rostfri 4-bladig propeller. El ankarspel
Winchmatic mm
Båten finns vid Svinninge Marina i Åkersberga
Prisidé: 350.000 kr

Berndt Karlin, Stockholm 070-8583292
Berndt.karlin@outlook.com

Injektor säljes

Pris inte fastställt så ge ett seriöst bud.

Ove Lindh – lillkvaggen@gmail.com

Prylmarknad Säljes

Nivårör Pris 700:-

Lanternor Pris 1400:-
Yngve Ström, yngve@powermaxmotor.se

Ångmaskin Tovik

Kompakt ångmaskin
Vikt 50 kg.
Höjd 46 cm. Inklusive smörjapparat och matarpump, för montering i båt 5-10m. Tillverkare Tomas Tovik, Maskinen köptes 1983 men har endast provkörts några gånger.
Pris 17.000 eller bud

Folke Hasselmark
hasselmark@gmail.com

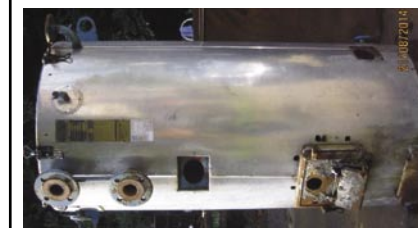

1 Ångmaskin Carl Holmberg

Ångmaskin höjd 900mm, bredd 700mm, Slag 200mm och cyl Ø 125mm.
Pris 15.000:-

2 Ångmaskin

Höjd 850 mm, slag 75 mm, cyl Ø 75 mm.
Pris 12.500:-
Kent Sjöstrand
kentramkvilla@gmail.com

Ångpanna Stått i reserv. Driftstryck 10 atö. Eldyta 4,5 kvm. Enl. ångpanneboken ger den 130 kg/tim vid oljeeldning. Oanvända roster medföljer. Diameter med isolering 750 mm. Höjd exkl rökhuv med asklåda 1605 mm. Provtryckning kan utföras å verkstaden. Passande armatur (ej leksakstyp) kan ordnas fram. Transportmöjlighet finns. Pannan finns i Älvängen. Pris 30.000:-
Hans Wessman Tel 0303 33 74 75

Prylmarknad Säljes

Ångslupen Ada-Beda

Ca 9,5 meter lång. Byggt på kanalbåts-skrov i plast från Oxford. Bredning compound maskin. Överbyggnad i trä. Finns i båtskjul i Enköping. Ej sjösatt 2021.

Jan Clasenius, 073 335 65 77

Diverse ångprylar

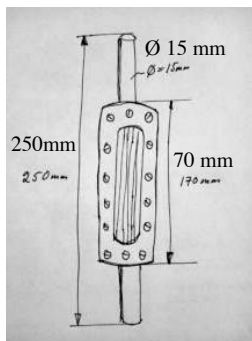

Anders Lönn, Stockholm
Tel: 070 345 17 03
E-post: anderslonn@hotmail.se

Köpes

KLINGERGLAS

komplett med mått enligt skiss.

Föreningen
Ångbåten HEBE/
Rune Eliasson
tel 070 261 78 18

Ångmaskin och panna

Söker ca 10 HK ångmaskin och panna till gammalt stålskrov ca 9.3 meter långt.

Erik Hougrud, Norge
Tel: 0047-9954 4744
erik.houg@hotmail.com

1-cyl maskin utan omkastning

Äldre komplett mindre 1-cylindrig ångmaskin utan omkastning, lämplig för drift av 24 volts generator. (Bygge av lysmaskin)

"Mollerupare"

Liten komplett "mollerupare" för cylindermörjning av mindre 1 cyl ångmaskin.

Mikael Eriksson, 0706 86 91 81, E-post:
raoljemotor@gmail.com

**FLER ÅNGBÅTAR & PRYLAR
PÅ SÅF:s HEMSIDA KÖP/SÄLJ**

Aktiviteter

Maj

27-29 Veteranbåtsfestival i Vasahamnen.

Juni

- 3-6** Marinen 500 år, Örlogsdagar Galärv.
- 4** Ångans Dag i Mariefred bilar, båtar mm.
- 4** Sikla kanaldag
- 6** Motorhistoriska dagen.
- 7** Örlogskortege på Strömmen.
- 8** Skärgårdsbåtens Dag, båtparad Sth-Vax
- 17** Föreningen Skärgårdsbåten.
Medlemsresa med Mariefred
- 18** Blidö sund utflyktsresa från Norrtälje till Söderöra och östra Blidö sida.

Juli

- 1-2** s/s Runn gör utflyktsresa till Engelsberg, vidare med tåg och buss.
 - 2** Nostalgia Festival Ronneby brunnsspark
 - 3** Runn gör slussresa till Västanfors.
 - 3-7** Almedalen. ThN deltar 4-6
 - 9** Hjälmare docka Kanalens dag.
 - 9** Göta Kanal firar 200 år vid Bergs slussar
 - 10** Göta Kanal firar 200 år vid Sjötorp
 - 11-17** Göta kanal 190-årsjubileum.
 - 15-16** Runn gör utflyktsresa till Engelsberg, vidare med tåg och buss.
 - 17** Runn gör slussresa till Västanfors.
 - 17** juli Classic Meet i Söderköping.
 - 21-24** Västervik Classic Boat Meet.
 - 23-24 SÅF Sommarmöte på Runn, vid Ornässtugan.**
 - 29-30** Runn gör utflyktsresa till Engelsberg, vidare med tåg och buss.
- ### Augusti
- 4-7** Fjordsteam i Bergen
 - 6** Lidvallsbåtens dag i vid kajen i Leksand
 - 14** Sikla kanaldag
 - 20 SÅF Höstmöte vid Yxningen, Borkhult**
 - 27** Stockholms Steam Riddarholmen
- ### September
- 3-4** Jädersbrukdagarna
 - 10** Kjula. Maskindag

SÅF-bladet

Redaktion

Sven Jönsson 0707-47 33 59
E-post: sven.json88@gmail.com

Grafisk form: Bertil Persson
0703-06 17 02

E-post: bertil.persson4@gmail.com

Se oss på facebook

**Manusstopp 1 september
för material till nr 3/2022**

som utkommer ca 20 sept.

Omslag: Ångslupen Freja vid bryggan i Esbjerg görs redo för dagens äventyr.
Foto: Lars Hansen

Baksida: Ångslupen Nilla sågs på Träbåtsfestivalen i Skärhamn 2018.
Foto: Bertil Persson.

Tryck: Norra Skåne Offset, Klippan

Känner du någon ångintresserad som inte är medlem? Passa på att ge bort ett medlemskap! Vill du inte kosta på detta kan du anmäla kontaktuppgifter för vederbörande så skickar vi anmälningsinformation och någon tidning.

B

Returadress:
Sveriges Ångbåts Förening
c/o Jönsson
Gröndalskullen 8
184 63 ÅKERSBERGA

